

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009**
- **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet voorziet in een reeks wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid in de globale strijd tegen klimaatverandering en wil de energietransitie van het gebouwenpark naar meer emissie- en milieuvriendelijke verwarmingstechnieken versnellen.

Om die redenen worden de volgende maatregelen voorgesteld: het afschaffen bij nieuwbouw van de beperking van de aansluitingskost voor aardgas tot 250 euro, een verbod op de aanleg van propaan- en butaangasnetten op plaatsen waar er geen aardgasnet mag liggen, en een aardgasaansluitingsverbod voor nieuwbouw vanaf 2026 met het oog op fossielvrije verwarming.

Tevens wordt voorzien in een uitbreiding van de mogelijkheid om niet enkel bij niet-residentiële gebouwen, maar ook bij residentiële gebouwen een renovatie op te leggen en wordt voorzien in een uitbreiding van de verplichtingen aangaande de energieprestatiecertificaten bij de vestiging van een zakelijk recht.

Voorts worden in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord een aantal aanpassingen aangebracht in het Energiedecreet om de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen, en meer bepaald de verplichting tot uitvoeren van een energieaudit, mogelijk te maken, en wordt voorzien in een sanctiemechanisme als die regels niet worden nageleefd.

Tevens wordt aan de VREG een nieuwe rapporteringsverplichting opgelegd aangaande de financiële gezondheid van de Vlaamse energiemarkt en van de op die markt actieve leveranciers. Ook wordt omwille van de invoering van MIG6 de deadline voor het indienen van de groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten op vraag van de VREG in de tijd verschoven.

Tot slot worden aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 een aantal verduidelijkingen aangebracht die er moeten voor zorgen dat gemeentewegen, of die nu formeel deel uitmaken van het openbaar domein of niet, wat de aanleg van leidingen en lijnen betreft steeds onder dezelfde regeling valt als leidingen en lijnen die zich op of onder het openbaar domein bevinden. Ook wordt een regeling gecodificeerd waaronder het voor de netbeheerder van algemeen nut is om installaties die deel uitmaken van het elektriciteits- of aardgasdistributienet in of op private onroerende goederen te plaatsen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/367 werd op 19 oktober 2021 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 oktober 2021 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 25 oktober 2021 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 29 oktober 2021 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de SERV en de Minaraad in te winnen binnen een termijn van dertig dagen. De SERV gaf op 29 november 2021 haar advies en de Minaraad gaf op 2 december 2021 haar advies.

D. TWEEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 10 december 2021 haar tweede principiële goedkeuring² aan het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

E. DERDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 17 december 2021 haar derde principiële goedkeuring³ aan het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

2. ADVIES NR. 70.736/3 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Op 20 december 2021 werd de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009'.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstreekte betreffende het voormelde ontwerp van decreet haar advies nr. 70.736/3 evenwel pas op 2 februari 2022. Het advies gaat als bijlage 3.

¹ VR 2021 2910 DOC.1221/1TER

² VR 2021 1012 DOC.1412/1BIS

³ VR 2021 1712 DOC.1605

De Raad maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- De Raad merkt op dat ten gevolge van de veelvuldige wijzigingen aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 de wetshistoriek van de vermelde artikelen uit het ontwerpdecreet best nog eens wordt nagekeken. Met dit advies wordt rekening gehouden.
- De Raad van State bevestigt na uitgebreide analyse expliciet de principiële bevoegdheid van de gewesten met betrekking tot de distributie van *alle* gassen, en niet enkel aardgas. De Raad treedt op dit punt de stelling van de gemachtigd ambtenaar volkomen bij:

“Artikel 6, §1, VII, eerste lid, b) van de BWHI stelt heel duidelijk dat tot de bevoegdheid van de gewesten behoort: ‘b) De openbare gasdistributie, met inbegrip van de nettarieven voor de openbare distributie van gas, met uitzondering van de tarieven van de netwerken die ook een aardgasvervoersfunctie hebben en die worden uitgebraat door dezelfde beheerder als het aardgasvervoersnet;’. ‘Gas’ is breder dan ‘aardgas’.

De bijzondere wetgever heeft m.a.w. de bevoegdheid voor de distributie van gas aan de gewesten opgedragen maar heeft daar aangaande aardgas in het kader van de Zesde Staatshervorming één beperking op ingeschreven.

Dat dit een overdracht van bevoegdheid aangaande de distributie van alle type[s] van gassen betrof, blijkt uit de parlementaire voorbereiding bij de bijzondere wet uit 1988. In de parlementaire voorbereiding werd de gasdistributie (op basis van de definitie in artikel 1 van de Gaswet van 12 april 1965) omschreven als ‘de werkzaamheid die tot doel heeft gas door middel van leidingen te leveren aan verbruikers gevestigd op het grondgebied van een bepaalde gemeente of op het grondgebied van verschillende aan elkaar palende gemeenten die met het oog op de levering van gas onderling een overeenkomst hebben gesloten’ (zie het Verslag bij het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, Parl.St. Kamer B.Z. 1988-89, 26 juli 1988, nr. 516/6, 144 en Wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, Parl.St. Kamer B.Z. 1988-89, 26 juli 1988, nr. 516/1, 12). Gelet op het feit dat (i) de toenmalige Gaswet van 12 april 1965 een duidelijk onderscheid maakte tussen ‘gas’ (i.e. ‘elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar’) en ‘aardgas’ (i.e. ‘elke gasvormige brandstof die hoofdzakelijk bestaat uit methaan van ondergrondse oorsprong, met inbegrip van vloeibaar aardgas, afgekort ‘LNG’); en (iii) de definitie van ‘gasdistributie’ enkel verwijst naar ‘gas’, kan er bijgevolg van worden uitgegaan dat openbare butaanetten, propaanetten, waterstofnetten, enzovoort vallen onder de gewestelijke bevoegdheid inzake ‘openbare gasdistributie’.

Het Grondwettelijk Hof heeft m.b.t. ‘openbare distributie’ het onderscheidend criterium ‘al dan niet in hoofdzaak beleveren over het net van eindafnemers’ (arrest nr. 98/2013) gehanteerd. Het Hof meent dan ook dat de gewestelijke bevoegdheid inzake gasdistributie de bevoegdheid omvat om de netten te reguleren die in essentie bestemd zijn om eindafnemers te beleveren. Dit geldt zelfs indien die eindafnemers geen huishoudelijke afnemers zijn (zie hieromtrent bijvoorbeeld ook F. Vandendriessche (ed) *Energiericht in België en Vlaanderen* 2020, p. 41). Zo een regulering is net wat de maatregel uit het ontwerpdecreet

beoogt: de regulering omvat immers ook de aanleg en het beheer van zulke netten m.b.t. propaan en butaan.”

De Raad van State bevestigt na het citeren van het standpunt van de gemachtigde ambtenaar dat die terecht aangeeft dat in artikel 1, 1° en 2°, van de wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’ een onderscheid wordt gemaakt tussen “gas” en “aardgas”. In de definitie van het begrip “gasdistributie” in punt 12° van dat artikel, waarnaar in de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 ‘tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’ wordt verwezen, wordt gewag gemaakt van “gas”. De Raad concludeert dan ook onomwonden dat *“Bijgevolg de bevoegdheid van de gewesten niet beperkt is tot de openbare distributie van aardgas, maar geldt ze ook voor andere vormen van gas”*.

- Net zoals de Raad eerder stelde bij de maatregel vervat in het decreet van oktober 2021 aangaande de plaatsing en vervanging van stookolieketels⁴, stelt de Raad dat in zoverre met het verbod van aardgasaansluitingen en van de plaatsing van een gascondensatieketel volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt beoogd *“bij te dragen aan de reductie van broeikasgasemissies en [de] energie-efficiëntie van de gebouwensector”* hetzelfde worden aangenomen ten aanzien van het thans voorliggende voorontwerp. Met die bepalingen wordt de aansluiting op het aardgasdistributienet en de plaatsing van gasketels geregeld, en niet het op de markt brengen van die ketels. De ontworpen regelingen voorzien ook niet in een absoluut verbod om gascondensatieketels te plaatsen en zijn niet van die aard dat er gewag kan worden gemaakt van een marktuitsluitend effect. Uit de ontworpen bepalingen vloeit immers volgens de Raad voort dat aardgasaansluitingen en de plaatsing van een gascondensatieketel enkel worden verboden in *nieuwbouw*. In bestaande gebouwen zal het derhalve mogelijk blijven om gascondensatieketels te plaatsen en de gebouwen waarin ze worden geplaatst aan te sluiten op het aardgasdistributienet.

De Raad meent dat het verbod om vanaf 1 januari 2023 een gascondensatieketel te plaatsen gebaseerd is op de gebruikte brandstof, namelijk *enkel* aardgas, en het daardoor gaat om een voorschrift inzake ecologisch ontwerp in de zin van artikel 2, 24°, van richtlijn 2009/125/EG, namelijk een voorschrift met betrekking tot een product of het ontwerp van een product dat wordt vastgesteld met het doel de milieuprestaties ervan te verbeteren, of elk voorschrift inzake het verstrekken van informatie betreffende de milieuaspecten van een product. De Raad meent echter dat de voorgestelde maatregel verenigbaar is met de verordening (EU) nr. 813/2013 aangezien die verordening geen regeling bevat met betrekking tot de door verwarmingstoestellen te gebruiken brandstof. Evenmin verbiedt die verordening de lidstaten om ter zake in een regeling te voorzien. Onder die omstandigheden kan volgens de Raad worden aangenomen dat het verbod om “gasketels” te plaatsen of te vervangen niet onverenigbaar is met verordening (EU) nr. 813/2013, en dus ook niet met richtlijn 2009/125/EG.

De Raad meent verder dat ook de verordening (EU) 2016/426 op haar beurt geen beletsel vormt aangezien die verordening geen afbreuk wenst te doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om maatregelen vast te stellen betreffende de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen en de energie-efficiëntie van gebouwen, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen geen *ongerechtvaardigde* marktbelemmering vormen.

⁴ Zie Adv.RvS 69.562/3 van 12 juli 2021 over een voorstel dat heeft geleid tot het decreet van 22 oktober 2021 ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft’, opmerking 3.2, *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/3, 7.

De Raad stelt dat opdat er geen sprake zou zijn van een ongerechtvaardigde marktbelemmering, moeten kunnen worden aangetoond dat de ontworpen regeling, die volgens de Raad allicht een weerslag zal hebben op het vrije verkeer van goederen, evenredig is aan het ermee beoogde doel van algemeen belang en dat dit doel niet kan worden bereikt met maatregelen die het intracommunautaire handelsverkeer minder beperken. In zoverre met de ontworpen regeling beoogd wordt “bij te dragen aan de reductie van broeikasgasemissies en [de] energie-efficiëntie van de gebouwensector” kan volgens de Raad worden aangenomen dat ze een doelstelling van algemeen belang nastreeft, namelijk de bescherming van het leefmilieu. Wat de beoordeling van de evenredigheid betreft, stelt de Raad dat er kan rekening mee worden gehouden dat de ontworpen regeling enkel betrekking heeft op nieuwbouw en zodoende geen marktuitsluitend effect heeft. Het verdient volgens de Raad evenwel aanbeveling om in de memorie van toelichting verder te beargumenteren waarom de maatregel noodzakelijk is in het licht van de bescherming van het leefmilieu. Hiermee zal worden rekening gehouden.

- De Raad meent echter wel dat de maatregel - wat de verplichting omtrent gasketels en hybride warmtepompen betreft - te beschouwen is als een technisch voorschrift in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 ‘betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij’. Volgens artikel 1, lid 1, f), eerste alinea, van die richtlijn moet immers onder technisch voorschrift worden verstaan “een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die *de jure* of *de facto* moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden”. Bijgevolg meent de Raad dat het voorontwerp overeenkomstig artikel 5, eerste lid, van richtlijn (EU) 2015/1535 aan de Europese Commissie moet worden meegedeeld en kan het ontwerp pas worden aangenomen nadat de in artikel 6 van richtlijn (EU) 2015/1535 bepaalde wachttermijn in acht werd genomen.

Om die redenen wordt deze bepaling, alsook de bijhorende sanctiebepaling (het ontworpen artikel 13.4.9/3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), uit het ontwerp gehaald en verschoven naar een ander decretaal initiatief zodat deze aanmeldingsplicht en bijhorende standstillverplichting alsnog kan worden uitgevoerd. Op die wijze wordt de verdere doorgang van dit ontwerpdecreet door deze bepalingen niet vertraagd of geblokkeerd. De vooropgestelde timing van inwerkingtreding van deze maatregel blijft echter onveranderd: 1 januari 2023.

- De Raad volgt, *a contrario* met de stellingname van de Mineraad in haar advies, de redenering van de Vlaamse Regering met betrekking tot de gemeentewegen en het gebruik ervan door de distributienetbeheerders. De Raad adviseert wel om met betrekking tot de definitie van gemeenteweg niet de definitie uit het decreet van 3 mei 2019 ‘houdende de gemeentewegen over te nemen, maar ten einde ervoor te zorgen dat die definities ook in de toekomst met elkaar in overeenstemming blijven, in het ontworpen artikel 1.1.3, 56°/1/0/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 te verwijzen naar de definitie van hetzelfde begrip in het voormelde artikel 2, 6°, van het decreet van 3 mei 2019. Hieraan wordt gevolg gegeven.

- De Raad adviseert om met betrekking tot de inwerkingtreding van het ontworpen artikel 4, 2° in de memorie van toelichting te specificeren dat het punt 2° het rechtzetten van een fout/tegenstrijdigheid betreft die blijkbaar al jaren in artikel 4.1.13, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stond. De inleidende zin van het bestaande artikel 4.1.13, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 spreekt immers over 'niet-aansluitbare', terwijl in punt 1° wordt gesproken over 'aansluitbare'. In beide gevallen dient het uiteraard te gaan over 'niet-aansluitbare' wooneenheden of gebouwen. Dit moet best zo spoedig mogelijk worden rechtgezet. Om die reden heeft het een andere timing van inwerkingtreding dan punten 1° en 3°. Met dit advies wordt rekening gehouden.
- Het ontworpen artikel 4.1.16/1, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat deze ontworpen paragraaf 2 een afwijking vormt op de (ontworpen) paragraaf 1 van hetzelfde artikel (het bestaande artikel 4.1.16/1), dat op zijn beurt afwijkt van de artikelen 4.1.13, 4.1.15 en 4.1.16. In werkelijkheid verschilt de ontworpen regeling volgens de Raad zowel inhoudelijk als temporeel van hetgeen in de (ontworpen) paragraaf 1 wordt bepaald, en heeft ze dus een geheel nieuwe draagwijdte. Bovendien wijkt die bepaling volgens de Raad ook af van de artikelen 4.1.13, 4.1.15 en 4.1.16 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Raad adviseert dat het ontworpen artikel 4.1.16/1, §2, beter kan worden omgevormd tot een nieuw in te voegen artikel 4.1.16/2, dat als volgt zou kunnen luiden: *“In afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, artikel 4.1.16 en artikel 4.1.16/1 voorzien aardgasdistributienetbeheerders voor residentiële gebouwen en niet-residentiële gebouwen waarvoor vanaf 1 januari 2026 een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangaande nieuwbouw worden aangevraagd niet meer in een aansluiting op het aardgasdistributienet.”* De bestaande tekst van artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zou volgens de Raad dan niet moeten worden omgevormd tot paragraaf 1, maar in het ontworpen artikel 4.7/1.1 van hetzelfde decreet zou wel bijkomend moeten worden verwezen naar artikel 4.1.16/2. Met dit advies wordt rekening gehouden en de formuleringen worden aangepast.
- De Raad stelt dat in de memorie van toelichting moet worden verduidelijkt dat de machtiging aan de Vlaamse Regering in het ontworpen artikel 4.1.23, §3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – dat deel uitmaakt van onderafdeling I ('Erfdienstbaarheden ten voordele van de netbeheerder') van afdeling X, hoofdstuk I, titel IV van dat decreet – beperkt is tot erfdienstbaarheden. Hieraan wordt gevolg gegeven.
- De Raad stelt om bij het ontworpen artikel 4.1.23, §3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 de memorie aan te vullen op basis van de door de gemachtigde ambtenaar aan de Raad bezorgde bijkomende toelichting. Hieraan wordt gevolg gegeven.
- Gelet op de ontworpen definitie van het begrip “gemeenteweg”, namelijk *“een openbare weg die onder het rechtstreeks en onmiddellijk beheer van de gemeente valt, ongeacht van de eigenaar van de grond”*, is de invoeging van het woord “gemeenteweg” in artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 volgens de Raad van State overbodig. Uit de woorden “openbare weg” in het bestaande artikel 4.7.1, §2, blijkt volgens de Raad immers dat daar een gemeenteweg onder wordt begrepen. Artikel 14, 1°, van het ontwerpdecreet mag volgens de Raad dan ook worden weggelaten. Hieraan wordt gevolg gegeven.
- De Raad van State stelt zich vragen bij de regeling aangaande de aanleg van propaan- en butaangasnetten:

- Het ontwerpdecreet heeft geen gevolgen voor individuele propaan of butaangas tanks. Het betreft enkel distributienetten voor propaan of butaan. Het zal nog altijd mogelijk blijven om via eigen lokale gastanks propaan of butaan te verbruiken. De aanleg van nieuwe netinfrastructuur wordt in bepaalde gevallen m.b.t. propaan en butaan echter niet meer toegelaten. Het ontwerpdecreet heeft immers juist de bedoeling om propaangas en butaangas qua behandeling gelijk te schakelen met aardgas. In de zones waar er geen nieuw aardgasdistributienet mag komen (momenteel zijn dit dus conform artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 *juncto* artikel 3.1.62 Energiebesluit van 19 november 2010 de zones van “nieuwe grote verkavelingen, grote groepswoningbouwprojecten of grote appartementsgebouwen”, vanaf 2026 uitgebreid), mag er ook geen butaan- of propaangasnet worden aangelegd. Aardgas, propaangas en butaangas stoten bij verbranding respectievelijk $\pm 0,202$ ton CO₂ per MWh versus $\pm 0,227$ ton CO₂ per MWh uit. Het heeft dan ook geen zin om omwille van redenen van emissiereductie nieuwe aansluitingen op aardgasdistributienetten te verbieden als parallel het mogelijk blijft om in dezelfde nieuwe verkavelingen kleinschalige distributienetten voor propaan of butaan aan te leggen die qua uitstoot vervuilender zijn. In de zones waar wel nog steeds aardgasnetten mogen worden aangelegd, is er niets dat de aanleg van een butaan- of propaangasnet zal verbieden. Propaan- en butaangasnetten kunnen zodoende in die zones nog steeds de concurrentie aangaan met aardgasnetten.

In het licht hiervan kan volgens de Raad worden aangenomen dat het redelijk verantwoord is om aansluitingen voor aardgas, propaangas en butaangas gelijk te behandelen en dat de ontworpen regeling in beginsel geen onevenredige gevolgen heeft voor de vrijheid van ondernemen.

- Wel roept deze verantwoording volgens de Raad vragen op in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Zo rijst volgens de Raad de vraag waarom enkel de aanleg van propaan- en butaanetten onder bepaalde voorwaarden wordt verboden en het mogelijk blijft lokale gastanks voor propaan of butaan – waarvan de CO₂-uitstoot gelijkaardig lijkt te zijn – te plaatsen. Het verdient volgens de Raad aanbeveling om ter zake in de memorie van toelichting een bijkomende verantwoording te geven.

Zoals hoger gesteld is het de bedoeling om enerzijds aardgas en anderzijds propaan en butaan op een gelijke wijze te behandelen. Het is in die zin heden - en op basis van dit ontwerpdecreet ook niet in de toekomst - niet verboden om een individuele aardgastank op het eigen perceel plaatsen en die beleidslijn wordt ook bij butaan- en propaantanks aangehouden. Te meer daar die gassen ook een alternatief vormen voor het vervangen van stookolieketels bij bestaande gebouwen.

Bijkomend moet ook worden gewezen op het fundamentele verschil tussen die individuele benadering van de individuele gastank ten opzichte van het aanleggen van een netwerk: het zal bij een netwerk niet langer om individuele gevallen gaan maar om grote(re) groepen afnemers die op zo'n net aansluiten, waarbij voor langere termijn een grootschalig lock-in effect wordt gecreëerd.

- De Raad meent dat de ontworpen regeling in eerste instantie van toepassing is op nieuwe grote verkavelingen, grote groepswoningbouwprojecten of grote appartementsgebouwen, waarvan de omgevingsvergunning voor het verkavelen

van gronden of voor stedenbouwkundige handelingen *vanaf 1 januari 2021* is aangevraagd. Dat zou betekenen dat ook wie vóór de bekendmaking van het aan te nemen decreet al een aanvraag heeft ingediend of een vergunning heeft verkregen voor een gebouw dat is verbonden met een propaan- of butaannet, alsnog geconfronteerd zou worden met het verbod waarin de ontworpen regeling voorziet, en in zijn legitieme verwachtingen zou worden geraakt. Om te vermijden dat reeds ingediende aanvragen als gevolg van de gewijzigde regels nog moeten worden aangepast of dat definitieve omgevingsvergunningen die het gebruik van propaan- of butaanleidingen toestaan onwettig en dus onuitvoerbaar zouden zijn, zou volgens de Raad de toepassing van de ontworpen regeling voor deze categorie van verkavelingen en gebouwen moeten worden beperkt tot omgevingsvergunningen die worden aangevraagd vanaf een in het voorontwerp te bepalen toekomstige datum.

Met dit advies wordt rekening gehouden zodat de regeling voor het eerst van toepassing is op omgevingsvergunningen voor het verkavelen van gronden of omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen die worden aangevraagd vanaf de eerste dag van de maand volgende op de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

- In het ontworpen artikel 11.2/2.1, §1, derde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt gewag gemaakt van een rechtspersoon die wordt “opgeslorpt” en van de “opslorping” van een rechtspersoon. Het verdient volgens de Raad van State evenwel aanbeveling om de terminologie van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te gebruiken en de woorden “opgeslorpt” en “opslorping” telkens te vervangen door, respectievelijk, “overgenomen” en “overneming”. Bovendien schrijve men in het ontworpen artikel 11.2/2.1, §1, derde lid, tweede zin, “de rechtspersoon die fuseerde, *splitste* of werd overgenomen” (in plaats van “de rechtspersoon die fuseerde of werd opgeslorpt”).

Hiermee wordt rekening gehouden.

- Het begrip “gebouweenheid” wordt volgens de Raad in het ontwerp, of elders in het Energiedecreet van 8 mei 2009, niet omschreven. Gelet op het belang van dit begrip voor de correcte berekening van de administratieve geldboete uit het ontworpen artikel 13.4.9/3, zou evenwel in een definitie van dat begrip moeten worden voorzien. Daarbij lijkt aansluiting te kunnen worden gezocht bij artikel 1.1.1, §2, 44°/1, van het Energiebesluit van 19 november 2010, dat dan zelf overbodig zou worden en zou kunnen worden opgeheven.

Ofschoon deze bepaling omwille van de problematiek van de aanmelding uit het ontwerpdecreet wordt gelicht (en de term dus niet meer voorkomt in het ontwerpdecreet) komt de term “gebouweenheid” nu reeds een aantal keer voor in de huidige lezing van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Om die redenen wordt aan het advies gevolg gegeven en wordt de definitie uit het Energiebesluit van 19 november 2010 inhoudelijk overgenomen.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERP VAN DECREET

Aan het ontwerpdecreet werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- In **artikel 2** worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - o de definitie van hybride warmtepomp wordt geschrapt.

- er wordt een definitie van het begrip “gebouweenheid” ingevoerd die een overname betreft van de bestaande definitie uit artikel 1.1.1, §2, 44°/1, van het Energiebesluit van 19 november 2010.
- **Artikel 5** werd geherformuleerd conform het advies van de Raad van State. Het verbod op aansluiting op aardgas bij nieuwbouw dat zal ingaan vanaf 2026 zal daardoor een nieuw artikel 4.1.16/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vormen.
- In **artikel 14** werd punt 1° conform het advies van de Raad van State geschrapt en de inleidende zin van het artikel werd daardoor wetgevingstechnisch geherformuleerd.
- Er wordt een **nieuw artikel 21, artikel 22 en artikel 23** ingevoegd die de artikelen 7.1.10, §1, 7.1.11, §1, en 7.1.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigen. Die artikelen uit het Energiedecreet van 8 mei 2009 leggen aan toegangshouders (meestal zijn dit de leveranciers) de verplichting op om ten laatste op 31 maart van het jaar n, de nodige groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in te dienen bij de VREG zodat voldaan wordt aan de quotumverplichtingen inzake groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten. Om dit quotum te berekenen dient de VREG te beschikken over de nodige (allocatie)cijfers van de netbeheerders. Tot op heden worden deze gegevens aangeleverd aan de VREG midden februari. Zodra deze cijfers ontvangen worden kan de VREG de nodige berekeningen uitvoeren (berekening van de toepasselijke vrijstellingen en aantal in te leveren certificaten per toegangshouder), deze berekeningen worden ter kennis gebracht van de toegangshouders, deze moeten deze berekeningen kunnen verifiëren en eventueel laten rechtzetten en vervolgens het aantal in te leveren certificaten inleveren in de certificatedatabank voor 31 maart.

Vanaf 1 november 2021 nam de Belgische elektriciteits-en gasector een nieuw centraal dataplatform (CMS) in gebruik, met een nieuwe communicatiestandaard (MIG 6). De allocatiecijfers voor de quotumberekeningen vanaf inleveringronde 2022 zullen uit deze nieuwe systemen aangeleverd worden.

De allocatie in MIG6 verloopt echter via een nieuw proces dat tot een verbeterde allocatie leidt. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt met “Real Load Profiles” (RLP) om de opdeling van de volumes per kwartier te verbeteren, worden ook de productieprofielen van kleine laagspanningsklanten in rekening gebracht en wordt meer tijd voorzien voor controles, zoals de validatie van de volumes van de digitale meters.

Dit betekent volgens de VREG echter dat de gegevens hun pas later beschikbaar zullen worden. Vanaf 2022 zullen de allocatiecijfers voor het voorgaande jaar hierdoor niet midden februari beschikbaar zijn, maar pas 15 werkdagen later (in de loop van de eerste helft van maart).

Om voldoende tijd te laten aan de VREG en de toegangshouders noopt deze vertraging bij de aanlevering van de allocatiecijfers het verschuiven van de decretale deadline voor de inlevering van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in het kader van de quotumverplichtingen. Voorgesteld wordt om die datum van 31 maart te vervangen door 30 april.

Gelet op het dringende karakter en de nakende deadline van de lopende inleveringsronde moet deze maatregel zo spoedig mogelijk in werking treden.

- **Artikel 22** (oud) aangaande de verplichting over de hybride warmtepomp alsook het bijhorende sanctieartikel uit **artikel 28** (oud) worden geschrapt. Deze bepalingen verhuizen naar een ander ontwerpdecreet ten einde de aanmelding als technisch voorschrift te kunnen doorlopen zonder dat daardoor de verdere doorgang van dit ontwerpdecreet wordt geblokkeerd.
- In **artikel 26** (thans artikel 28 geworden) werden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - o De door de Raad van State in haar advies vermelde voorstellen tot herformuleringen met betrekking tot de rechtsfiguur van de “opslorping” van rechtspersonen worden doorgevoerd.
 - o De Vlaamse Raad van het Notariaat signaleerde dat het volgens hen juridisch gezien niet duidelijk genoeg is of naast het in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 expliciet vermelde vestigen van een erfpacht of opstalrecht ook de overdracht van zo een recht onder het toepassingsgebied valt. Dit is inderdaad de bedoeling en werd zo ook omschreven in punt 3.1 van de omzendbrief OMG/VEKA2021/1 van 17 december 2021. Ten einde potentiële discussies over dit materiële toepassingsgebied te vermijden, wordt in artikel 11.2/2.1, §1, eerste lid, en §2, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een bijkomende expliciete verduidelijking aangebracht dat ook de overdracht van een bestaande erfpacht of opstalrecht aan een derde een renovatieverplichting doet ontstaan. Op die wijze wordt een potentiële achterdeur gesloten om aan de verplichting te ontsnappen en wordt vermeden dat hierover interpretatiediscussies kunnen ontstaan.
- Er wordt een **nieuw artikel 33** ingevoegd dat de bijlage bij het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt.

Naar aanleiding van de voorbereiding van de publicatie in het Belgisch Staatsblad van het *decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen*, werd vastgesteld dat na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en de indiening van het ontwerpdecreet in het Vlaams Parlement er iets verkeerd is gelopen in de vormgeving van het ontwerp van decreet bij de diensten van het Vlaams Parlement. In punt 2.7.9 van de bijlage bij het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 23, 9° van dat ontwerp van decreet) zijn de formules namelijk niet overgenomen/weggevalen. Dit werd gedurende de parlementaire behandeling niet opgemerkt. In de door het Vlaams Parlement in plenaire vergadering aangenomen versie zijn de formules in datzelfde punt dus verkeerdelijk niet opgenomen. Met deze ontworpen bepaling wordt voorzien in een correctie hiervan.

Aangezien het voormelde artikel 23, 9° van het decreet van 17 december 2021 in werking trad op 1 januari 2022, wordt voorzien dat deze rechtszetting uitwerking zal hebben vanaf dezelfde datum.

- Omwille van de voormelde wijzigingen werd het ontwerpdecreet vernummerd.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een negatieve impact hebben op de begroting.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerp van decreet geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

5. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring volgt de indiening in het Vlaams Parlement en de parlementaire behandeling. Na de aanneming in de plenaire vergadering moet het decreet door de Vlaamse Regering worden bekrachtigd en vervolgens in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten het voornoemd ontwerp van decreet, zoals opgenomen als bijlage 1 en 2, in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
2. Memorie van toelichting.
3. Advies nr. 70.736/3 van de Raad van State